

MAGYAR LAPOK

Magyarok Köre
BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

Ma délelőtt érkezik hazai földre a halott patriarcha

Két miniszter fogadja a határon a gyászvonatot. A határtól a fővárosig különvonat szállítja Miron Cristea koporsóját

Cannesből jelentik: Csütörtökön délután 5 óra 20 perckor indult el a cannesi pályaudvarról Miron Cristea patriarcha holttestét szállító vonat. A vonat elindulásakor ott volt a pályaudvaron *Tătărescu* párizsi román nagykövet, *Emilian Antal* főapát és felesége, valamint a francia hivatalos hatóságok kiküldöttei. A patriarcha holttestét szállító szerelvény két kocsi-ból állt. Egyikbe a koporsót helyezték el, míg a másikba a koporsót kísérő méltóságok foglaltak helyet.

A vonat pénteken reggel háromnegyed kilenckor érkezett Milánóba. Itt a két kocsit a Simplon—Orient-expresshez csatolták. Az express délben 12-kor indult el Milánóból és szombaton délelőtt 11 órakor érkezik meg az ország határára, Zombolyára.

A gyászvonat fogadtatása a határon és Temesváron

Temesvár. Saját tud. A határállomáson két miniszter, az egyházi és világi hatóságok képviselői, valamint nagyszámú gyászoló tömeg várja a holttestet szállító vonatot. A kormánynevében *Zigre Miklós* kultuszminiszter és *Baron Coriolan dr.* belügyi alminiszter fogadja a gyászvonatot. Megjelenik még *Magier Andrei* aradi ortodox püspök, valamint *Marta Alexandru dr.* királyi helytartó is.

A temesi királyi helytartóságon értekezletet tartottak, amelyen meghatározták a gyász-ünnepség módozatait. Eszerint Temesvárról

szombaton délelőtt különvonat megy a zombolyai állomásra. A különvonat viszi *Marta Alexandru dr.* királyi helytartót, a kormány képviselőit és az előkelőségeket a határállomásra. A különvonat egy természetesből, hat elsőosztályú vagonból és a halottat vivő kocsi-

ből fog állni. Ugyanis a koporsót Zombolyától kezdve ez a különvonat viszi tovább egész Bucurestig. Temesvárra valamivel déli tizenkét óra után érkezik meg a halott patriarchát hozó vonat. A nagypályaudvaron gyászünnepség lesz. Ugyanígy fogadják a többi nagyobb városban is. Karánsebesről, ahol *Cristea Miron* annakidején

megyéspüspök volt, még egy különvonatot menesztettek Bucurestibe. Ez az elhunyt volt hívei közül visz számosakat a temetésre.

A keresztény román ügyvédek gyűlése kegyelettel áldozott a patriarcha emlékének

Bucuresti. Saját tud. A bucuresti igazságügyi palota ügyvédi társalgótermében, a keresztény román ügyvédek gyűlést tartottak, a március 19-én tartandó új dékánválasztás előkészítésére.

A gyűlésen kegyelettel áldoztak *Miron Cristea* emlékének.

Istrate Micescu, akit ismét dékánnak jelölnek a keresztény ügyvédek, beszédet mondott, amelyben összegezte az eredményeket, a keresztény ügyvédek az ő vezetése alatt folytatott küzdelemben 1935 óta felmutathatnak.

— A választmánynak, amely velem együtt dolgozott, nagy érdeme, — mondotta — *Istrate Micescu*, hogy az általa engedélyezett idegen eredetű ügyvédbelátkozások száma a zéróval egyenlő. A felülvizsgáltak száma pedig százakra megy. A programmunk, — szögezte le *Istrate Micescu*, — az, hogy egyetlen idegen se vétesék fel többet a román ügyvédi kamarákba.

A iasi ügyvédi kamara meg van tisztogatva az idegenektől, a galati szintén, s a többi ügyvédi kamarák is a kamarák román vezetésének szükségessége mellett foglalnak állást. A harcot, — folytatta *Micescu*, — folytatni kell a kereszt teljes győzelméig a kamarákban.

Az új kereskedelmi törvény

Irtá: dr Rösler Viktor

A „Szövetkezeti Értesítő” legújabb számából vesszük át az alábbi érdekes ismertető cikket a május elején életbelépő új román kereskedelmi törvényről. A kereskedelmi törvény egységesíti a Románia területén eddig érvényben volt kereskedelmi jogot és arra igyekszik, hogy a helyi lehetőségek szerint a kereskedelmi világjog új törekvéseit is érvényesítse.

Az új kereskedelmi törvényt, hosszas előkészítés után, november 10-én közölte a hivatalos lap. A törvény rendeltetését és célját Victor Iamandi igazságügyminiszter, a minisztertanáshoz intézett jelentésében a következőképpen állapította meg:

„A kereskedelmi törvény tervezetének törvényerővel való felruházása ki fogja küszöbölni azokat a nehézségeket, amelyeket több törvénynek román földön való egyidejű alkalmazása jelentett.

Ezek a törvények tulajdonképpen háromnegyed évszázados helyzetnek, állapotnak voltak a kifejezői, minthogy úgy az okirálási, mint az Erdélyben és Bukovinában alkalmazott kereskedelmi törvények, ha különböző úton is, de mindhárom az 1862. évi német kereskedelmi törvényben gyökereznek.

A jelenlegi törvény — folytatja az igazságügyminiszter jelentése — kereskedelmi életünk erkölcsi színvonalának emelésére vonatkozó parancsoló szükségleteket elégít ki. Ennek az erkölcsi kívánalomnak az érdekében rendezi a kereskedelmi vállalatok egész működését felölelő, jogi következményekkel járó nyilvános szerv lesz: rendezi a munkaadónak az alkalmazottaihoz való viszonyát; rendezi a tisztességtelen verseny megtorlásának kérdését; teljesen átszervezi a kereskedelmi társaságokra vonatkozó intézkedéseket és jogszabályokat, azoknak a visszaéléseknek megszüntetése érdekében, amelyek az utóbbi időben sok vállalat összeomlására és a kistőkések vállalkozási kedvének elvesztésére vezettek; gyarapítja a részvénytársaságok alapításával kapcsolatban a köz-hitel védelmezésére vonatkozó intézkedéseket; kiszélesíti a részvényesek kisebbségi csoportjainak ellenőrzési hatáskörét és szigorúbb törvényes ellenőrzésnek és rendszabályoknak veti alá a részvénytársaságok igazgatóinak működését; intézkedik a bankbetétek, a biztosítási ügyleteknél a biztosítottak, a szállítási ügyleteknél a közönség érdekeinek védelmében, mert ezekben az esetekben a szerződő fél az illető kereskedelmi vállalat szemből hátrányos helyzetben van és részéről a törvény közbelépésére.

A fentiek szellemében a törvény — mondja a továbbiakban az igazságügyminiszter jelentése — új kérdések rendezésére is kiterjed. Ilyen új anyagot képez a törvényben a vállalati érték, a képviselő, a kereskedelmi ügynökök, a tisztességtelen verseny, az időnykiárítások, a korlátolt felelősségű társaságok, a bankbetét szerződés, az egyszerű bankhitelnyújtási szerződés és a harmadik személyek javára szóló hitel-szerződés kérdéseinek rendezése.

A hitelezők helyzetének és a jogbiztonság légkörének megerősítése nélkülözhetetlen feltételei a gazdasági élet rendes és egészséges fejlődésének.

Ennek megfelelően folytatva a hitellel újjászervezése és megerősítése érdekében az utóbbi időben hozott intézkedéseket, a kényszerregezés és a csőd új jogi szabályzatot kaptak.

A kényszerregezés elnyeréséhez szükséges feltételek megnehezítésével, a kényszerregezés, amely a múltban gyakran a hitel kárára elkövetett visszaélésekre vezetett, a csődöt megelőző eljárásá válik, amelynek kedvezményeit csak az arra érdemes kereskedők fogják élvezni.

Másrésről a csőd, amelynek eddig a hitellelre és a kereskedelmi erkölcsre végzetes következményei voltak, most olyan rendezést kap, hogy a hitelezők érdekeinek minél hathatósabb kielégítését fogja biztosítani. A törvénynek az az intézkedése, hogy a csődöt megkezelésével a kijelölt bírót, csődbiztost bizza meg, célravezető biztonsági intézkedésnek látszott az erdélyi rendszer eredményeivel szemben.

Az igazságügyminiszternek ezek a kijelentései kellőképpen visszatükrözik azt az irányzatot,

amely az új kereskedelmi törvényben kifejezésre jutott.

Pár szót szólunk az új kereskedelmi törvény megalkotásának előzményeiről is. Az új kereskedelmi törvény előkészítésére már közvetlenül a háború befejezése után bizottság alakult az igazságügyi minisztérium kebelén belül, amely a hatalmas anyag egy tekintélyes részét fel is dolgozta. 1926-ban megalakult a törvényelőkészítő tanács, amely a munkát tovább folytatja és a kereskedelmi törvény első tervezetét 1931-ben közzé is teszi.

A beérkezett szakértői észrevételek és javaslatok figyelembe vételével a tervezetet ismét átdolgozzák és azt 1933-ban a parlament és szenátus egyesített tanácsai elé terjesztik megvitatás végett. Az itt elhangzott javaslatok alapján a törvényelőkészítő bizottság, amelyet folyton újabb tagokkal bővítettek, 1936 őszén átadja a minisztériumnak a végleges tervezetet, amely az új törvény szövegét alkotja.

Az új törvény emellett, hogy az ország területén érvényben lévő mindhárom kereskedelmi törvényből igen sok intézkedést vesz át, az újabb keletű külföldi törvényalkotások hatását is magán viseli. Ezek közül a törvényelőkészítő bizottság jelentése megemlíti az 1900-as német kereskedelmi törvényt, az 1922-ben és 1925-ben közzétett olasz tervezeteket, az 1930 német tervezetet, az 1938-as svájci tervezetet, az 1928-as lengyel és az ugyanezen évből származó görög törvényeket, az 1929 évi holland és angol kereskedelmi törvényeket, különféle francia tervezeteket, valamint számos nemzetközi egyezmény szövegét.

Az új román kereskedelmi törvény megalkotói különös tekintettel voltak arra a tényre, hogy

ma az egész világon a kereskedelmi jogszabályok összehangolása, hogy úgy mondjuk nemzetközivé tétele nyilatkozik meg. Ennek érdekében számos nemzetközi konferenciát tartottak már eddig is. Így az 1934 évi román csekk-törvény és az ugyanezen évből származó román váltótörvény is azokon az alapelveken épül fel, amelyeket nemzetközi jogász-szervezetek dolgoztak ki. A szállítási ügyletek terén a berni nemzetközi egyezmény gyakorolt nagy hatást az egyes nemzeti kereskedelmi törvényre. A kereskedelmi társaságok jogi helyzetének szabályozása tekintetében ma az egész világon azok az alapelvek az irányadók, amelyeket a londoni kereskedelmi interparlamentáris konferencia juttatott kifejezésre. A csődügy szabályozása terén az 1926 évi, ugyancsak Londonban tartott interparlamentáris tanácskozás határozatait értékelik sokra, míg a tisztességtelen verseny rendszabályozásával kapcsolatban a hágai egyezmény szelleme lebeg az újabb nemzeti törvényalkotások felett.

Az egységesített román kereskedelmi törvény sok idetartozó jogi kérdést nem vett föl keretei közé. Így a csekk és a váltó anyagát rábízta az 1934-ben életbe lépett új törvényekre. A tengeri kereskedelmi jog szabályozására új törvény készül. Nem foglal helyet az új kereskedelmi törvényben a tőzsdék intézménye sem, amelyet szintén külön törvényre bíztak. Nem intézkedik az új törvény a gyári és kereskedelmi védjegyek kérdésében, nem terjed ki a szövetkezetekre, nem beszél a bizományi szerződésekről. Mindezek külön törvények hatálya alatt maradnak.

Kiterjed ezzel szemben az új kereskedelmi törvény a biztosítási ügyletekre, noha ezt a kérdést az 1930 július 7-iki új biztosítási törvény részletesen szabályozta. Ami a bankokat és a bankműveleteket illeti, e terén az új kereskedelmi törvény megelégszik az 1934 évi banktörvény kiegészítésével.

A cégjegyzék, a kereskedelmi segédszemélyzet, a tisztességtelen verseny korlátozása, a kereskedelmi vállalati érték, mint átruházható vagyon, a korlátolt felelősségű társaságok, a kényszerregezés, mind olyan kérdések, amelyek viszont az új kereskedelmi törvény keretébe illeszkednek be, noha előzőleg külön törvények alá estek.

Román-lengyel érdekközösség a középeurópai kérdésekben

A Curentul cikke a Csehszlovákia felbomlása után előállott új helyzetről, s a román-magyar közeledésről

Bucuresti. Saját tud. A Curentul pénteki számában Pamfil Seicaru a varsói megállapodásokkal kapcsolatban arról elmélkedik, hogy a szövetségek hatályosságának illúziója a cseh-szlovák események óta szétfoszolóban van.

Ha, — mondja — Benesnek több kritikája lett volna, ha nem becsülte volna túl a szabadkőművesség titkos erejét és figyelembe vette volna a tömegek ellenszegülését a háborúval szemben, föltétlenül békülékenyebb szellemben járt volna el.

Az az igazság leszűrődött a cseh-szlovák drámából, hogy senki sem áldoz fel egyetlen katonát sem, ha saját nemzeti érdekei nincsenek közvetlenül és azonnali módon veszélyeztetve. A másik igazság: semmi sem veszedelmesebb, mint elállatni a közvéleményt a teljes biztonság ábrándjával.

Gikke további részében azt fejtegeti Pamfil Seicaru, hogy Lengyelországnak Csehszlovákia bukása óta egyre több érdeke fűződik Romániához, amely azóta szomszédságba

került Németországgal.

A román külügyminiszter, — folytatja Pamfil Seicaru, — hűséges tolmácsa volt a román-lengyel érdekközösségnek. Alá kell húznunk az okosságát, amellyel közös szempontot állapítottak meg a középeurópai kérdésekben, a Románia és Magyarország közötti közeledés feltételével.

A király ajándéka a földműveseknek

Ezerszázhuszonhárom újrendszerű vasékot osztanak szét a falvakban.

Bucuresti. Saját tud. A Resita-művek üzeme megkezdte azoknak az ekéknek a szállítását, melyeket Öfelsége a király adományozott a földműveseknek. Ezerszázhuszonhárom ekét küldenek ugyanannyi falu, kultúrházába, ahol azokat vasárnap kiosztják, 1123 érdemes gazdának.

Eucharisztikus Világkongresszusi Almanach

Diszes kötés, művészi kiállítás. Több száz fénykép.

Ara a pénz előzetes beküldése esetén 420 lei és porto 30 lei

Rendelle meg még ma az „ECCLESIA” könyvkereskedés Oradea, vagy a „MAGYAR LAPOK” útján!

LEGSZEBB CSALADI EMLÉKKÖNYV!

A spanyol köztársaság kettészakadása

Miaya tábornok új köztársasági kormánya kemény harcot folytat a kommunistákkal. — Helyenkint a kommunisták kerülnek felül

Párizsból jelentik: A csütörtöki francia lapok egyhangulag megállapítják, hogy az új köztársasági spanyol kormány nem ura a helyzetnek. A *Le Journal* szerint az új kormány uralma nem szilárdulhat meg, a szélsőséges elemek ellenállása miatt. A *Petit Parisien* azt írja, hogy az új kormány ellen fellázadt kommunistákat külföldről segítik és biztatják. Legjobb megoldás Madridra nézve, — írja a lap, — ha a nemzeti csapatok minél előbb bevonulnak.

Ezzel szemben a madridi rádióban *Castado* ezredes, a nemzetvédelmi tanácsnak nevezett új madridi kormány hadügyminisztere azt adta tudtul, hogy a nemzetvédelmi tanács minden tekintetben ura a helyzetnek. Jelentette azt is, hogy Valenciából a nemzetvédelmi tanácshoz hú nagyobb csapatok vonulnak Madridba. Madridban különben a kommunisták még heves ellenállást tudnak kifejteni az új köztársasági kormány ellen. A nemzeti csapatok repülői állandóan ott keringenek Madrid fölött, de nem avatkoznak bele a két táborra szakadt vörösek egymás elleni küzdelmébe. A fővárosból állandóan szöknek ki az ott foglalkoztatott köztársasági katonák a nemzetiekhez. Ezek a szökevények mondják, hogy Madrid utcáit százzal borítják az elesettek holtteste. Az új köztársasági kormány nemcsak a gyalogságot, de a tüzérséget is felvonultatta a kommunisták ellen.

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség legutóbbi jelentése szerint Madridban a helyzet súlyosbodott. Miaya tábornoknak, az új kormány elnökének csapatait a kommunisták a város több negyedében legyőzték. Madrid vidékén is ellenállásra szervezkedtek a kommunisták és egy ellenőrizhetetlen híradás arról számol be, hogy erős kommunistá haderő vonul Madrid felé. Burgosban a szikratávíron fölvettek egy valenciai táviratot, amely azt adja hírrül, hogy Valenciában 19 tisztet agyonlőttek, amiért a kommunisták pártján állottak.

Román gazdasági küldöttség Burgosban.

Burgosból jelentik: Ismeretes, hogy a román kormány gazdasági szakértőkből álló bizottságot küldött Burgosba a Románia és a

Francó tábornok (x) a spanyol nemzeti haditengerészet díszszemléjén

nemzeti Spanyolország kereskedelmi kapcsolatainak rendezésére. A bizottság csütörtökön érkezett meg Burgosba s ünnepélyes fogadtatásban volt része. Burgosból Bilbaoba utazik a bizottság és közvetlen tárgyalásokat kezd a nemzeti Spanyolország kereskedelemügyi miniszterével. A tárgyalásokon főként annak a lehetőségét tanulmányozzák, hogy milyen feltételek mellett tudna Románia gabonát és élelmiszert szállítani a nemzeti Spanyolországban.

Halifax angol külügyminiszter a köztársasági spanyol tengerpart elzárása ellen.

Londonból jelentik: Csütörtökön nagy beszédet mondott *Halifax* angol külügyminiszter

Arita japán külügyminiszter a kommunistaellenes egyezményről

Az egyezmény nem irányul a demokrata államok ellen

Tokióból jelentik: A japán parlament most foglalkozott a Kommunistaellenes Szövetség aláírásának kérdésével. *Arita* külügyminiszter a kérdéshez hozzászólva, következőket mondotta:

— Nagy-Britannia, az Egyesült Államok és Franciaország úgy tekintik Japán, Németország, valamint Olaszország együttműködését, mintha ez az együttműködés a demokrata államok ellen irányulna.

— Ez a vélekedés téves, — folytatta *Arita* külügyminiszter. — A nemzetközi kommunizmus ellen alkotott szövetség valóban tengelyét képezi Japán külpolitikájának, de maga ez a

a Lordok Házában. Halifax rosszalását fejezte ki amiatt, hogy a spanyol nemzetiek zár alá vették a köztársasági tengerpartot és ezzel veszélyeztetik a más nemzetiségi hajók biztonságát, különösen Anglia kereskedelmi hajóit. Jelezte, hogy az angol hadihajók utasítást kaptak, mely szerint a kereskedelmi hajókat nemcsak a parttól távolabbi tengeren, de a parti vizeken is védeniük kell s vissza kell torolniok, ha a kereskedelmi hajókat bántalom érné. Azután arról szólott a külügyminiszter, hogy a polgárháború befejezése után a nemzeti Spanyolországtól első teendőként lehet remélni a területi sértetlensége biztosítását s az idegen önkéntesek hazaküldését.

A franciák befogadják a spanyol köztársasági hadihajórajt Tunisz kikötőjébe, lefegyverzik és átadják Franco tábornoknak.

Tuniszból jelentik: *Labonne* tuniszi francia helytartó kijelentette, hogy befogadják Dizertába a spanyol köztársasági hajórajt, mert ez az egyetlen kikötő, ahol a köztársasági hajóit lefegyverezhetik. A hajók lefegyverzése után *Francó* tábornok tulajdonába mennek át. A fedélzetükön lévő menekültek egy részét Franciaországba szállítják, míg másik részük visszatér Spanyolországba.

szövetség nem elégséges arra, hogy a Távol-Keleten sikerrel járjon az új elrendezés és arra sem elégséges, hogy Japán világpolitikai helyzetét megszilárdítsa.

— Japán a nemzetközi kommunizmus ellen szövetkezett Olaszországgal és Németországgal. Másra azonban nem kötelezték magukat, tehát a Kommunistaellenes Szövetség nem kötelezi aláíróit semmiféle ellenségeskedésre a demokrata hatalmakkal szemben.

Kawashima, az egyik népes japán pártvezére a vita során azt kívánta, hogy a Kommunistaellenes Szövetséget alakítsák át Véd- és Dacsövetséggé.

Franciaország állandósítja a kétéves katonai szolgálati időt

A szenátus egyhangulag megszavazta az erre vonatkozó törvényt

Párizsból jelentik: A szenátus teljes létszámmal, 303 szavazattal egyhangulag elfogadta azt a törvényjavaslatot, amelynek értelmében meghosszabbítják a két éves katonai szolgálati idő behozataláról szóló 1936-iki törvény hatályát. A törvényt még 1936-ban ideiglenes jelleggel léptették életbe. A francia hadseregnek a létszáma így 550 ezerre emelkedett. *Daladier* kijelentette, hogy a hadsereg létszámát azért kell emelni, mert Franciaország egy talpalatnyit sem akar elveszteni területéből.

Zavartkeltő sajtóközlés a német és olasz támadás terveiről.

Párizsból jelentik: A *Journal des Debats* című francia lap *Pierre Bernus* tollából cikket közöl. A cikket a Havas-ügynökség továbbította, de a felelősséget a cikk szerzőjére hárította. A cikk Hitler kancellár 1939. évi cselekvési tervéről közöl ismertetést. A terv első szakasza — írja a lap — Afrikában gyakorolt olasz nyomás lenne, valamint agitáció Palesztinában és Szíriában. Ezután következne a

spanyol polgárháború végeztével az olasz mozgósítás és az olasz igények bejelentése. Hitler kancellár az olasz követeléseket nagy beszédben támogatná és egyuttal közölné saját követeléseit is, még pedig ultimátum alakjában. Ezután gyors támadás indulna meg Hollandia, esetleg Svájc ellen. Ezeknek a területeknek birtokában Hitler követelné további kéréseinek teljesítését. Csütörtök reggel valamennyi francia lap közölte a fenti cikket.

A német sajtó élelhanganon kél ki a francia lapok állítása ellen és a cikket zavartkeltésnek minősíti. Német politikai körök teljesen komolytalannak tartják a lap közlését és arra sem tartják érdemesnek, hogy megcáfolják.

A nagyváradi mozgóképszínházak mősora:

APOLLÓ: GIBALTÁR.
DORIAN: SANGHAI LEANYA.
CORSÓ: AZ ÉLET TÜKRE.

Uj szelek fujdogálnak Szovjet-Oroszországban

A szovjet-hadsereg új eskümintával esküdt fel

Stockholm, március hó. Nem túlozunk, ha azt mondjuk, hogy a szovjet helpolitikai életében a hadsereg és a párt vezetőembereinek kiirtása után február végén volt egyik legjelentősebb fordulata. Svédországba majdnem minden nap, ha kerülő úton is, elég megbízható hírek érkeznek a hatalmas területű szovjet birodalomból. Húsz év óta egyebet se lehet tapasztalni egy csendes megfigyelő állásból, mint azt, hogy

a Szovjet állandó belső lázban szenved.

Még ma sem érti meg az egész világ, hogy mi lehetett a tulajdonképpeni oka annak a nagy tisztogatásnak, amelyet másféléven keresztül folytatott Sztalin a kommunizmus legerősebb fellegváraiban.

Fegyvereső elé állított több mint háromszáz vörös tábornokot és magasrangú tisztet.

Több mint tizenötezerre becsülik azoknak a csapattiszteknek a számát, akiket kivégeztek, vagy ismeretlen helyre deportáltak.

De ez a tisztogatási munka nemcsak a hadseregben folyt, hanem a helpolitikát irányító pártszervezetekben is. Mindenki tudja, hogy Sztalin

Leninnek összes volt bizalmasait és munkatársait, körülbelül húsz olyan embert, akiknek neve egyet jelentett a bolsevista rendszer megteremtésével, — szintén kivégeztetett.

Az akkori monstre pöröknek az volt a legérthetlenebb oldala, hogy ezeket a kipróbált és százszerű komunistákat, — mint fasiszta árulókat állította a Sztalin-féle kormányzat a vészbíróság elé.

E hirtelen fordulat megértéséhez szükséges tudni azt, hogy Oroszországban két csoportba osztják jelenleg a politikai elveket.

A rendszert támogató tisztviselők és munkások, azok komunisták. Az ellenzékiek fasiszták.

Oroszországban már rég megváltoztatták a terminus technikusokat. Így a kommunista Oroszországnak már nem a kapitalisták a halálos ellenségei, hanem a fasiszták. Ha valakit lehetlenné akarnak tenni, akkor az ellenfelek igyekeznek rábizonyítani azt, hogy fasiszta. Így történt, hogy az igazi kommunista és bolsevista vezéreket, akik az utolsó percig Lenin és Trockij elvei alapján állottak, mint fasisztákat állították a néptörvényszék elé.

A tisztánlátó megfigyelők már régóta arra gyanakszanak, hogy Sztalin igyekszik áttérni, ha nem is a polgári, vagy a demokratikus, hanem mindenestre egy bolsevistamentes rendszerre.

Ennek a politikai és kormányzati átvételnek volt az első fejezete a hadsereg és a kommunista párt megtisztítása, — az igazi kommunizmustól.

Most, megint olyan jelenség történt, amely ezt a feltevést ismét nagyon megerősíti.

Eddig minden május 1-én, tehát a kommunista uralom által a munkásság és a nemzetközi proletárság ünnepévé avatott napján tartották a vörös hadsereg újoncainak eskütételét.

Huszonegy év óta most történt először, hogy a vörös hadsereg újoncai nem május 1-én fogják letenni, hanem már le is tették esküjüket és pedig egészen új eskü-minta alapján.

Eddig a vörös hadsereg a Szovjetunióra, aszocializmusra és a népek testvériségére esküdt. A mostan felolvasott eskümintából mindezek az utalások elmaradtak, sőt jóval tovább mentek. Az eskü így kezdődik:

„Én, a dolgozó nép fia, a Szovjetunió alattvalója, a munkás- és paraszthadsereg katonája leszek. A Szovjetunió, valamint az egész világ előtt fogadom, hogy ezt a nevet becsülettel viselem. Esküszöm ünnepélyesen, hogy bátor és fegyelmezett katonája leszek az orosz hazának.“

Ime, ez az eskü szövege, amelyben semmi utalás nincs a katonára proletár származására, se arra, hogy a világ proletárjaiért küzdeni fog.

Még egy nagyon érdekes részlete volt az eskütételnek. Eddig a katonaság kollektíve esküdt

Vagyis egy tiszt felolvasta az eskümintát és a század utána mormolta. Most ezt a kollektív külsőséget is mellőzték.

Minden katona külön esküdt fel és az eskü szövegét egyénenként kellett aláírniok.

Tehát, ha tréfálni akarnánk, azt is állíthatnánk, hogy a szovjet hadseregben megkezdődött az ember egyéni mivoltának kihangsúlyozása.

De az új katonai rendszer már talán nem volna döntő bizonyíték Oroszország átforgatására. Azonban Sztalin ugyancsak az elmúlt másfél év alatt teljesen felforgatta az iskolák tanítási anyagát. Így Chestakov tanár kézikönyvében, amely a kommunista párt hivatalos, történelmi kurzusain használnak, már nem a különböző forradalmak eredményeit dicsőítik, hanem az orosz hadseregnek az elmúlt évszázadok folyamán adatott győzelmeit. A másik ilyen történelmi könyv, amelyet Tarlé tanár írt a kommunista ifjúság számára, már nem a kapitalista rendet okozza a világ-háborúért, — hanem Németországot. Egyben kihangsúlyozzák, hogy Oroszország örökké halás lehet az antantnak, mert ha Németország győzött volna, akkor nem született volna meg a szabad-oroszok hazája. Oroszországban új szelek fujdogálnak. Csak azt nem lehet tudni, hogy milyen vitorlákkal fogják be őket.

K. S.

A newyorki világkiállítás eseménye: a rakéta-hajó!

Newyorkból jelentik: Az április 30-án megnyíló newyorki világkiállítás egyik legszenzációsabb látványossága „Az idő és tér színháza” lesz. Az a páratlan élmény, amelyet ez a színház fog nyújtani, az amerikai természettudományi múzeum és a Longines-Wittnauer óragyár közös munkájának az eredménye.

A nézőtér fölött 15 méter magasságban hatalmas domb emelkedik, ez szolgál majd az idő és tér színház vetítésvásznául. A nézők kényelmes karosszékben foglalnak helyet s a karosszékek úgy vannak felállítva, hogy a közönség tekintete a magasba irányuljon. A nézőknek az lesz az érzésük, hogy rakétahajóban ülnek, mely szédületes sebességgel bejárja velük a világot.

Az utazás kezdetét rakéták robbanása és szélzúgás vezeti be. A vetítésvásznon Newyork felhőkarcóinak gyorsan elmaradó vonala tűnik fel. Megjelenik a nap és egyre nagyobbá válik úgy, amint az „utazók” egyre jobban megközelítik. A nap egyszerre teljesen eltűnik és sötétedni kezd, kigyulladnak a csillagok és a képzeletbeli rakéta megérkezik a hold fölé. A rakéta egészen alacsonyra ereszkedik és 2000 méteres képzeletbeli magasságból gyönyörködhetnek a nézők a hold hegyeiben és krátereiben.

Az utazás innen a Vénuszhoz és a Marshoz vezet, majd sorra következik a Tejút, az Orion és

Szaturusz. A képzeletbeli rakéta ablakai mellett üstökösök suhannak el és időnként ragyogó meteorok tüzesőjén haladnak át az utazók.

Visszafelé jövet a Föld a messze távolban tűnik fel, majd a rakéta „észvesztő sebességgel” folytatán ijesztően növekedni kezd. Kezdenek kivehetővé válni a kontinensek, feltűnik Amerika, majd kivehetővé válik Newyork is. Öt másodperccel a „megérkezés előtt már látszik az idő és tér színház kupolája, a világkiállítás egyre jobban kibontakozó képe és a páratlan élmény ezzel a képpel ér véget.

Az egész „utazás” 15 percig tart és az amerikai természettudományi múzeum legkiválóbb tudósai tartják a magyarázó előadásokat. Részletesen elmondanak a közönségnek mindent azokról a csillagokról és holdokról, amelyeket képzeletbeli utazásuk során felkeresnek.

Több mint egy esztendőbe telt az időtér-színház tervezése és a legseniálisabb eszközöket használták fel arra, hogy az illúziót minél teljesebbé tegyék. Aki beül az időtér-színház nézőterére, valóban úgy érzi, mintha beutazta volna a világegyetemet. A színház körül órákiállítás rendeznek, amely bemutatja az időmérés egész történetét. A nézők eredetiben láthatják a híres utazók és repülők óráinak egész sorát.

EGY SZEKÉRNEZ ELEG EGY OSTOR

*** és EGY SORSJEGY, hogy milliósom lehessen. Vásároljon azonnal Állami Sorsjáték sorsjegyet a

COLECTURA OFICIALĂ ȘI A OFICILOR RURALE P. T. T.

elárusító helyeinél,

hogy résztvehessen a 19. sorsjáték I. osztályának március 15-iki húzásán.

HELYI CIM:

Biharmegyei székhely:

Colectura Oficială, Oradea Buiv. Regele Ferdinand 11.

A közintézmények és nyilvános helyiségek kötelesek rendőrségi engedélyüket bemutatni

Nagyvárad. Saját tud. A rendőrkevsztura 1939 március 9-én kelt 11.023. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Mi, Nagyvárad rendőrkevsztora, a közintézmények ellenőrzésére vonatkozó törvény 15. és 16. szakaszára való hivatkozással és ennek a törvénynek a Hivatalos Lap 1915. március 20-iki 231. számában hirdett szabályrendelet értelmében elrendeljük:

Az összes közintézmények és nyilvános helyiségek, úgymint: a szállodák, kávéházak, sörözők, cukrászok, kimerések, vendéglők, közkonyhák, tejszarnokok és hármilyen egyéb, a közfogyasztás részére nyitva tartott intézmények vagy helyiségek tulajdonosai, a kocsmárosokat kivéve, kötelesek az illető helyiség rendőrségi engedélyét bemutatni a rendőrkevsztura adminisztrációs irodájában, I. em. 14. sz. szoba, felülvizsgálás végett.

s. k. dr. Clonja Eugen, rendőrkevsztor.
s. k. Wolff, ügyosztályfőnök.

Bosch

gyújtógyertya

milliószor bevált a versenyeken és a mindennapi használatban. A leghíresebb versenyzők értékelik a BOSCH gyújtógyertyát. Az Ön motorja is jobban fog működni, ha minden 15.000 km. után új BOSCH gyertyákat szerel be.

LEONIDA & Co. Bucuresti és fiókjai

Kapható az ország összes szaküzleteiben

Szlovákia küzdelme az állami önállóságért

Izgalmas tárgyalások Prágában a cseh és szlovákkormány tagjai között. — Pozsony utcáin tüntetnek a szlovák miniszterek mellett

Prágából jelentik: A cseh és a szlovák kormány között csütörtök délután megkezdődtek az államszövetség közjogi rendezésére vonatkozó tárgyalások. Hivatalos jelentést még nem adtak ki a tárgyalások menetéről, se a tárgyalás alatt álló kérdésekről. A környezetből kiszivárgott hírek szerint a szlovák részről tárgyaló Sidor államminiszter és Taplánszky pozsonyi miniszter változatlanul kitart ama követelések mellett, melyet a szlovák parlament állított fel Szlovákia önálló államisága kifejezésére úgy politikai, mint katonai és gazdasági tekintetben.

A Pozsonyban maradt szlovák kormánytagok: Tiso miniszterelnök, Durcsánszky és Mach Sándor miniszterek között is állandóan folynak a megbeszélések s telefon útján folytonos összeköttetésben állanak Prágával. Pozsonyban is megerősítik, hogy a szlovák kormány minden tagja szilárdan kitart Szlovákia önállóságának követelése mellett. A szlovák nemzeti egységpárt lapja, a Slovenska Pravda írja, hogy a szlovák kormány semmitse enged a szlovák parlament által kifejezett álláspontból s a végsőkig elmegy Szlovákia önállóságáért, mert biztosítani akarja népe életét.

Prágában a központi kormányhoz közel állók részéről híreket terjesztenek, hogy a szlovák miniszterek egyrésze a megengedés megkönnyítése érdekében visszalép a kormányból.

Pozsonyból jelentik: Csütörtökön félhivatalosan megáfolták azt a hírt, hogy Sidor államminiszter, Durcsánszky, valamint Mach Sándor propagandaügyi miniszter kivált volna a szlovák kormányból. Viszont a prágai központi kormány lapja csütörtöki számában azt írja, hogy a szlovák kormány és Prága között csak akkor vezethetnek a tárgyalások eredményre, ha a szlovák kormányban személyi változásokat eszközölnek. Kárpátalján is ez a megoldás vezetett a helyzet tisztázására. Csütörtökön este Pozsony utcáin hatalmas tömegek vonultak fel és éltették Tiso miniszterelnököt és Sidor államminisztert.

Kárpátaljára új miniszterelnököt küld a prágai kormány.

Berlinből jelentik: A Berliner Börsenzeitung közli, hogy Volosin kárpátaljai miniszterelnöknek Hacha köztársasági elnökhöz és Beran prágai miniszterelnökhöz intézett tiltakozó

távíratát után a helyzet még kuszáltabb lett Kárpátalján. A prágai kormány bizonyosra veszi, hogy sikerül Volosint lemondásra kényszerítene. Prágának meg is van már a jelöltje a kárpátaljai miniszterelnökségre Bracsajko cseh agrárpárti politikus személyében. Vele olyan kormányt alakít, amely engedelmessé lesz Prága iránt.

Már megtörtént a szakítás?

A prágai minisztertanács péntekre virradólag egész éjszakán át tárgyalta a végső döntésről. Pánik-hangulat az egész Cseh-Szlovákiában

Prágából jelentik: Csütörtökön a késő esti órákban az a hír terjedt el Cseh-Szlovákiában, hogy már meg is történt a szakítás Prága és Pozsony között. A lázas izgalmakat csak fokozta, hogy a prágai központi kormányt csütörtökön éjjel váratlanul minisztertanácsra hívták össze. A minisztertanács egész éjszakán át folyt és még pénteken reggel sem ért véget. A központi kormány minisztertanácsából semmi hír sem szivárgott ki, de jól értesült körökben úgy tudják, hogy a minisztertanács végső döntést hoz. A rendkívüli idegességet különféle hírek növelik. Így arról beszélnek, hogy Pöstyénben felrobbantották a zsidótemplomot. A

Párizsi híradások a pozsonyi és huszti izgatott hangulatról.

Párizsból jelentik: A francia lapok azt írják, hogy Pozsony és Prága között most már végsőkig kiéleződtek az ellentétek. Csehszlovákiát az elmúlás fenyegeti — írja az egyik lap. — A szlovák kormány sohasem fog beleegyezni, hogy belügyeibe Prága beleszóljon. A Ce Soir azt írja, hogy Pozsonyban és Kárpátalján a végsőkig feszült a helyzet. A szlovák fővárosban, valamint Huszton izgatott hangulat uralkodik. Az ukránok azzal fenyegetőznek, hogy ha a prágai központi kormány nem helyezi vissza Revaj minisztert, akkor cselekedni fognak. Szlovákiában és Kárpátalján számos egyént vettek csütörtökön őrizetbe és több letartóztatás is történt. A letartóztatások híre újabb utcai tüntetéseket robbantott ki Pozsonyban és Huszton.

katonaság sorai között zendülés támadt. A Hlinka-gárda tagjai önkényes akcióba kezdtek. Pozsonyban csütörtökön este 8 órakor lezárták az interurbán telefonbeszélgetéseket. Este 10 órakor már Kárpátaljával sem lehetett beszélni. Valóságos pánikhangulat uralkodik az egész Cseh-Szlovákiában, de különösen Pozsonyban és Huszton. A késő esti órákban Pozsony utcáin a Hlinka-gárda tüntetést rendezett a csehek és zsidók ellen. Ezekből a jelekből Szlovákia egész lakossága arra enged következtetni, hogy valóban megtörtént a szakítás Pozsony és Prága között.

Egészségügyi felügyelőnek adta ki magát és „ellenőrizni” ment egy állástalan tisztviselő

Temesvár. Saját tud. A helybeli gyárvárosi kerületi rendőrség letartóztatott egy Stoica Panait nevű brassói lakost, aki magát egészségügyi ellenőrnek adta ki és a nyilvános helyiségekben „ellenőrzést” végzett. Előbb a Dácia-kávéházban jelent meg, követelte az italmerési engedélyt, meg az egészségügyi engedélyt és kijelentette, hogy rendszeres ellenőrzést akar végezni. A kávéház tulajdonosa azonban éppen nem volt jelen és arra kérték az „inspektor urat”, jöjjön masnap reggel. Ekkor Stoica egy rendőrnek, aki a helyiségben megjelent, azt az utasítást adta, hogy vezesse egy másik vendéglői helyiségbe. A rendőr elvezette a Pascu-féle vendéglőbe, ahol az „inspektor” erőlyesen lépett fel. Kérte a különböző engedé-

lyeket, majd a közönséget kezdte igazoltatni. A rendőr, aki a vendéglőbe kalauzolta, meghallotta, amint az állítólagos felügyelő a vendéglőtől háromszáz leit kért. Gyanút fogott és felszólította a „felügyelőt”, hogy kövesse a rendőrségre, ahol csakhamar kitudt, hogy tényleg szélhámosról van szó. Stoica Panait állástalan brassói magántisztviselő és tulajdonképpen az okiráltságából származik. Mentésére felhozta, hogy ittas állapotban volt, amikor „ellenőrizni” járt. Bevallotta azonban azt is, hogy előzetesen már a Józsefvárosban is tartott ellenőrző körutat. Találtak nála egyébként egy elbocsátó levelet, amelyet a lugosi fogházban állítottak ki. Így tehát már Lugoson is lehettek viselt dolgai. A kivizsgálás folyamatban van.

Versenyszerkesztés a Columbia-egyetem újságíró-fakultásán

New York, március hó.

Amikor először hallottam a Columbia-egyetem újságíróiskolájáról, bevallom, kissé szkeptikusan mosolyogtam. Újságíró-akadémia? Minden valamirevaló újságíró tudja, hogy az újságírást nem lehet iskolában tanulni. Csak akkor estem kissé gondolkodóba, amikor meghallottam, hogy ez az amerikai újságíróakadémia nem olyan, mint az ismert európai újságíróiskolák és hogy az amerikai újságírást néhány nagy parádés riportere a maga példájával bebizonyította, hogy a Columbia-egyetem újságírói iskolája valódi újságírókat produkál.

Ugyan ki tudja például a Pesten is járt, lángvörshajú, lányos arcú, világhírű utazó Hearst-riporterről, H. R. Knickerbocker-ről, hogy ezen az egyetemen tanulta az újságíró mesterséget? Vagy az United Press külügyi szolgálatának főnökéről, Joseph L. Jones-ről? Vagy a legnagyobb politikai hetilap, a „Time Magazine” külügyi szolgálatának főnökéről? A listát sokáig folytathatnánk. Előtte az iskola dékánjának összeállítása, amelyből kiderül, hogy a legnagyobb amerikai lapok, revűk, ügynökségek szerkesztőségében vezetőállásban dolgoznak az iskola volt növendékei.

A dékán és egy kis elmélet.

Felkerestem Mr. Ackermann-t, aki huszonhat évvel ezelőtt, az iskola megalapításakor a beiratkozott első növendék volt és ma az iskola dékánja.

— A mi iskolánk — mondotta — ugyanazokkal a nehézségekkel küzdött, mint minden új iskola. Amikor az amerikai újságírást és újságkiadás kiváló alakja, Mr. Pulitzer elhatározta, hogy egymillió dollárt ad a megalapításra, eleinte ügylőszott, sohasem fogják felhasználni ezt a millió dollárt.

Az egyetem tanári kara nagyon hűvösen fogadta a gondolatot, hogy valamelyik egyetem külön újságírófakultást állítson fel. Ma már szinte minden nagyobb egyetemnek van ilyen fakultása, ha nem is valamennyi olyan praktikus szellemű, mint a miénk. A mi problémánk kezdettől fogva az volt, hogy ne csak elméleti (tehát történelmi, gazdasági, nyelvi, földrajzi stb.) ismereteket adjunk az induló újságírónak, hanem gyakorlati tréninget is.

Ma ott tartunk, hogy 60—65 tanítványunk, aki évenként kikerül az iskolából, már az év befejezése előtt dolgozhat és ha befejezi az évet, kész állás várja. Tanári karunk nagyrésze aktív és kitűnő újságírókból kerül ki. Mire a növendék elvégzi az iskolát, már tudjuk, hogy az újságírói mesterség melyik ágazatához van tehetsége. Ha egyáltalán nincs tehetsége, már év közben más pályára tanácsoljuk.

Az amerikai újságíró-mesterség sokkal speciálisabb, mint az európai. Nálunk más kvalitásokat kívánnak a riportertől, mást attól, aki a riportert munkáját átírja, tehát az íróasztal, a desk mellett dolgozik. Más adja a cikkek címeit, a híres „headline”-okat és másból lesz szerkesztő. De az újságíró-mesterség sokféle új iránya (a rádióriporterség például), vagy a mellékvágányai (így az Amerikában igen fontos és jól fizetett hirdetési szövegírás is) más és másféle tehetséget követel. Most pedig jöjjön velem.

A „City Room.”

Ackermann dékán levelet egy hatalmas terembe, amely pontosan olyan, mint az amerikai nagylapok szerkesztőségének híres „City Room”-ja, ahol az újságészítés nagy munkája folyik.

Réggel kilenc óra. Kezdődik a verseny. Igenis, verseny, mert minden más City Room-ban egyetlen újság készül. Itt azonban két különböző „team”, két versenyző legénység készít két különböző lapot, amely nem lát ugyan — legalább egyelőre — nyomdafestéket, de a délutáni órákban szerkesztőségileg „készen” van és a fekete táblán, amely a terem falát díszíti, be is van „tördelve.” Pontosan úgy, mintha nyomdába küldenék.

A nagyterem hátsó asztalánál két ingujjra vetkőzött fiatalember, John és Jack ül, a két rivális főszerkesztő. Elég közel egymáshoz, hogy láthassák egymás mozdulatait. De elég távol, hogy ne hallják, mit csinál az egyik és a másik. John jovialis arcú, lelkes fiatalember, kissé szelesek a

mozdulatai. Konkurrens, Jack, abból a fajtából való, amelyet az amerikai zsargon „tough”-nak, vad fiúnak nevez. Kemények a vonásai, szűrés a tekintete a szemüvegen keresztül, keveset beszél és keveset mozog. Jó amerikai szerkesztőhöz illően az asztalra rakott lábakkal, karosszékeiben hátradőlve pipázik.

A terem félig üres. A riporterek már elszédettek, megbízatásuk után loholva a városban. Csak a „rewritemen”-ek, az „olvasó szerkesztők” lézengenek az asztalok mellett és udvarolgatnak csinos kolléganőiknek.

Ebben az iskolában nem a jó modor és nem a szokásos iskolai fegyelem az irányadó. Itt már a szerkesztőség nagy izgalmi után és közben szokásos hanyag lustálkodás is priviligiuma a leendő újságírónak. De azért az egyik újságíró-tanár praktikus megjegyzéssel egy kicsit „rende” inti a lustálkodókat: ha meglátszik a túlsok lebzselés a szerkesztőségben, annak rendszeren létszámszökkenés a következménye!

Lassan megindul azonban a szerkesztőségi munka. Az United Press és az Associated Press tickerei berregve működnek és szórják a szerkesztő asztalára az öles telegramokat. A kiküldött riporterek jelentkeznek, ki telefonon, ki személyesen és hozzák, vagy nem hozzák a riportot.

Miért nem hozzák?

Az egyik jelenti: nem engedtek be a bíróságra. Igazolványt kértek.

A tanár: — Kedves Bob, sose lesz újságíró abból, aki csak igazolvánnyal tud bejutni valahová. Igazolványt egyelőre nem adhatunk. De nem is kell. Az újságírónak éppen ez a feladata, hogy bejusson oda, ahová nem akarják beengedni. Miért nem viccelt egy kicsit a bírósági szolgálival. Vagy vett volna neki egy szivart...

— Nagyon goromba volt, — feleli kissé bátor-talanul Bob.

— Nem maga kezdte?

— Hát megmondtam neki én is a véleményemet.

— Na, látja, itt a hiba. Fontos a jókedv. Gorombasággal ritkán megy valamire az ember. Legközelebb ezt tartsa észben...

A másik kiküldött riporterral más baj van. Egy politikai gyűlésre küldték és többszáz oldalas kommunikéval érkezik. Hogyan lehet ezt a rettenetes anyagot lapzártáig feldolgozni? Főként megpörbál egy kibúvót:

— A „sajtóember” azt mondta, hogy a legfontosabb Neck Mimbo beszéde. Ez az egyetlen érdekes, ami történt.

A tanár nem fogadja el ezt a megoldást:

— Ismeri a sajtófőnököt?

— Nem.

— Na látja. Honnan tudja, hogy nem Neck Mimbo fizetett embere? És hogy nem azért tartja Neck beszédét a legfontosabbnak? Mutassa a kommunikéját... — és kezdődik a komoly, részletes ki-tanítás a gyors megítélésre. Mert bizony a leg-szebb mondat sem ér semmit, ha lapzártá után ér-kezik.

Most már gőzerővel dolgozik a terem. A riporterek gépelnek, a kéziratolvasók izzadó hom-lokkal húzzák, rövidítik, írják, szabdalják a kéz-iratokat. A szerkesztő lapzártára félretett cikke-ket dobálja a nyomdaszerkesztő asztalára. Azután lázas igyekezettel rajzolta fel mindkét legénység főszerkesztője a fekete táblára az első oldal be-osztását.

Mire megszólal a csengő, készen van min-denki.

A napi munka bírálata.

Az izzadó, ingujjra vetkőzött, füstölő, pipázó fiatal emberek, lányok az első padosorokban gyüle-keznek. És megkezdődik a munka bírálata.

De nyílik az ajtó és lélegzetszakadva egy koc-kás kabátú, hórihorgas fiú esik be rajta.

— Hozom a szenzációt! — lihegi. — Lemon-dott az államügyész.

Vérfagyasztó csend. A tanár mosolyogva meg-szólal:

— Kedves John, a szenzáció elkésett. Nem is kérdezem, miért.

— Nagyon soká kellett várnom a földalat-tira — feleli mentegetődzve John.

— Na látja, igazam volt, hogy nem kérdez-tem. Mert mégha a mentség sokkal, de sokkal ala-posabb lett volna, akkor sem lehet a menstéggel az olvasót kárpótolni, amiért a szenzáció nem az újságba jutott bele, hanem csak a szerkesztő aszta-lára. Szerencsére a szenzációt megkaptuk a táv-irati irodáktól. Legközelebb, ha késik a földalati, menjen a telefonhoz.

Ezután a kis intermezzo után megkezdődik a vetélkedés a két konkurrens legénység, a „Colum-bia Hírharang” és a „Pulitzer Harsona” legénysége között melyik lap lett jobb? Sláger és pletykát és „emberi érdekességet”, jól felhasználó és elejt-t ötleteket, mindent összemérnek. Igazuk van. A lényeges az, hogy az újságot el lehessen adni. Erre kell gondolnia a szerkesztőnek, amikor össze-állítja a címlapot. Ha nincs szenzáció, csinálni kell. De a lapot el kell adni. Ezt már diákkorá-ban meg kell tanulnia az amerikai újságírónak.

És a szavazás szerint a Hírharang eladhatóbb újságot csinált, mint a Harsona. Ezért a mai pálm-a „Hírharang” legénységé.

A díj pedig (ez a mai napra kirendelt főszer-kesztőt érdeklí) az, hogy a legközelebbi két hó-napban nem kap kellemetlen riporteri megbízást.

De hogy túlságosan el ne bízza magát, a tanár fenntartja magának a jogot, hogy ő ítélje majd meg, mi a kellemetlen megbízás...

A. L.

Leitatták, átvágták a gégejét s mégis élve ért haza Baresd község nagyerejű fiatal kántora

Adót ment fizetni, de kirabolták és aztán végeztek vele

Déva. Saját tud. Szinte elképzelhetetlen tragédia játszódott le a Hátszeg melletti kis Totesd községben. Petresc György, Baresd község kántora érdemes bírójának nagyerejű, fiatal fia, aki egyúttal a községnek kántora is volt, a napokban magához vett 8000 leit és elment Totesdre adót fizetni. Totesden — ezeket a részleteket egyelőre homály fedi — egy társaságba került, amely megsejtve, hogy a nagyerejű emberről pénz van s mivel tisztában voltak azzal is, hogy szép szerével nem tudják elvenni tőle a pénzt, ivásra hívták meg. Petresc György máskor nem szokott inni, de most elfogadta a meghívást s annyira belemelegedett, hogy két helyen is ittak, de egyik helyen szilvóriumot, azután pedig több liter bort.

A gazda a nagy mulatás után egyszer csak lovai között tért magához. Ekkor azon-

ban már nem tudott senkivel sem beszélni s a feje is nagyon fájt. Azonnal hazafelé vette az útját. Utközben többször is lefeküdt az or-szágúton s amikor hazaért, a fejét mutatta, amelyen

fejcsapások nyomain voltak láthatók s gégejére mutatott, amely ketté volt szakítva s így beszélni nem volt ké-pes, csak mulogatótt.

Sem pénz, sem pénztárca nem volt nála. Az is csodával volt határos, hogy hazaérkezéseig életben maradt. Azonnal lefektették s napokig agonizált, amikor a nagyerejű ember kiszenvedt. Pénztárcáját egyik naláci lakosnál 35 lei-vel megtalálták. A nyomozást a csendőrség bevezette aziránt, hogy a pokoli tervet ki eszelte ki és kiknek a segítségével hajtották végre.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450 negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekkzámlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Még élénk északi, északnyugati szél, változó felhőzet, záporosó, záporoszerű havazás. Az éjszakai fagy fokozódik, a nappali hőmérséklet szombaton kissé emelkedik.

Zürichi zárlat. Párizs 11.66 egynegyed, London 20.63 egynegyed, Newyork 439 hétnyelv, Brüsszel 73.97 fél, Milánó 23.13, Amsterdam 233.62, Berlin 176.50, Prága 15.04, Varsó 83, Belgrád 10, Bucuresti 337.

SEMMISEK AZ UTAZÁSI OKMÁNYOK NÉLKÜLI TARTÓZKODÁSI ENGEDÉLYEK. Bucuresti. Saját tud. A bucuresti rendőrprefektúra közli, hogy az utazási okmányok nélküli tartózkodási engedélyek semmisen és ezek tulajdonosai kötelesek március 30-ig jelentkezni, hogy tartózkodási engedélyüket személyazonossági bizonyítvánnyal cseréljék fel, az 1938 december 2-iki rendeletkörvény értelmében.

BEZÁRTAK EGY ÓVODÁT A BÁRÁNY-HIMLŐ MIATT. Oravicáról jelentik: A városi főorvos a luteránus egyházközség óvodájában ellenőrző vizsgálatot tett és megállapította, hogy a gyerekek közül többen bárányhimlőben szenvednek. Elrendelte az óvoda tiz napra való bezárását.

Március 23-án kezdődnek a csikszeredai katólikus főgimnáziumban a lelkigyakorlatok. Saját tud. A katólikus főgimnázium ifjusága és tanári kara részére az ideai lelkigyakorlatok március hó 23-án kezdődnek. A felső osztályosok lelkigyakorlatát P. dr Vitéz Berard dési plébános, az alsóosztályosokét pedig P. Benedek Fidéi csiksomlyói vikárius vezeti.

ZUHAN A MŰKINCSEK ÁRA. Amsterdamból jelentik: Érdekesen mutatja a műkincsek árának zuhanását az az árverés, amelyet legutóbb tartottak Amsterdamban. Ezen az árverésen Rembrandt híres Maarten Looten arcképeért, amelyet tíz évvel ezelőtt 22.500.000 leinek megfelelő összegért vettek meg, most csak 11.250.000 leinek megfelelő összeget fizettek. Jan Steen „Antonius és Cleopatra”-ja, melynek értéke kilenc millió lei volt, mindössze 2 millió hétszáz ezer leireért kelt el. Egy Van Ostade festmény pedig 1.800.000 leireért kelt el. A bevők nagyrésze amerikai volt. Az árzuhanás oka — egyelőre — ismeretlen.

Közfürdőt épít Nagykároly városa. Szatmár. Saját tud. Nagykároly vezetőségének komoly gondot okoz a közfürdő kérdése. Ennek a 16 ezer lakosú, volt megyeszékhelynek ugyanis nincs meg ez a nélkülözhetetlen egészségügyi intézménye, mindössze egy magánkézben levő gőzfürdő igyekszik kielégíteni a lakosság igényeit. A gőzfürdő is nehézségekkel küzd és nem a legjobb állapotban van. A város vezetői most azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a fürdő épületét megvásárolják és a mai igényeknek megfelelő közfürdőt építik ki.

Három fiatal tűnt el Temesvárról. Saját tud. A helybeli gyárvárosi rendőrség egyszerűen három eltűnést jelentettek be. Zaharia Miklós tizenhatéves tanonc nyomtalanul elment. Edesanyja tudomást szerzett arról, hogy a fiu több társának említette, hogy Jugoszláviába vagy Magyarországra akar szökni. Eltűnt Pascu Julian tizenhatéves fiu is, akiről szülei utólag megtudták, hogy Bucurestibe indult szerencsét próbálni. Végül eltűnt egy Szilágyi Erzebet nevű fiatal leány is, akit egyelőre rokonainál keresnek.

Fejjel a kutha esett és belefutott a vízbe egy gyergyócsomafalvi székely asszony. Csikszereda. Saját tudósítónktól. Kémenes Pálné gyergyócsomafalvi 54 éves székely asszony vizet merített a kuthából. A kut körül jégréteg képződött, amelyen megcsuszott, fejjel beleesett a kutha és belefutott a vízbe. A vizsgálat megállapította, hogy a halálja balcsétért senkit sem terhel felelősség.

Amíg az iskolában tanított kirabolták a lakását. Szatmár. Saját tud. Megjelent a rendőrségen Schachter Gyula elemi iskolai tanító és elpanaszolta, hogy amíg délelőtt az iskolában tanított, ismeretlen tettes behatolt a lakásába és az egyik szekrény feltörése után 24 ezer leit elloptott. A rendőrség megállapította, hogy a betörést valószínűleg Farkas Károly háziszolga követte el, aki a betörés után cselédkönyvével nyomtalanul eltűnt.

MEGHÍVÓ. Az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség Pázmány-Társasága 1939 március hó 13-án, hétfőn délután 6 órakor Kolozsváron, a Lyceum-könyvtár termében (Str. Cogălniceanu 2.) rendezendő felolvasó ülést tarti a következő műsorról: 1. Az ülést megnyitja: Pakocs Károly, pápai kamarás, szatmári kanonok, a Pázmány-Társaság elnöke. 2. „Csik: a nyugati műveltség keleti határa.” Székfoglaló értekezés. Felolvasa: Venczel József, a Pázmány-Társaság rendes tagja. 3. Verseiből felolvas: Hegyi Endre, a Pázmány-Társaság meghívottja. 4. Zárószavak.

Leégett a „Via” gyergyóújfalvi kőbánya munkásbarakja. Csikszereda. Saját tud. Az egyik nap reggelén kigyulladt a gyergyóújfalvi „Via” kőbánya egyik munkásbarakja és bennégett a munkások sok ruhaneműje, más értéke. Megállapította a vizsgálat, hogy a munkások nem oltották el a tüzet az alkalmával a tüzet a tüzhelyen és onnan keletkezett a tűz. A gondatlan és vigyázatlan munkások ellen eljárás indult. — Csiksomlyón is tűz volt. Márkos Benjámin csiksomlyói gazdálkodó csúre, istállója és fászinje kigyulladt és porig égett. A tűz továbbterjedését a Csikszeredából kivonult tűzoltóság akadályozta meg. A tüzet a fászin mellett elhíntett hamuban lappangó tűz okozta. A kár hetvenezer lei.

Misszió Székelyhídon. Március hó 26-án, est 8 óras kezdettel Kovács József érkezerdi plébános szentmisezőt tart a székelyhídi plébánia templomban. Az utolsó szentbezdéed április 1-én reggel 8 órakor lesz, amikor is közös áldozással, pápai áldással befejeződik a misszió. A szentbezdédek ugy délelőtt, mint este 8 órakor kezdődnek.

TÜZHALÁLT HALT A 82 ÉVES ASSZONY. Temesvári jelentés szerint: **Láncz Katalin Rékás** községbeli 82 éves asszony ebédet főzött és a nyitott tüzhely felett elszédült és lezuhant. Ruhája tüzet fogott és a szerencsétlen asszony tüzhaltalt halt.

FOKOZOTTABB TENGERTERMELÉS NÉMETORSZÁGBAN. Berlinből jelentik: (V. V.) Az élelmezési rend nagy propagandát fejt ki a mezőgazdák között a tengeritermelés fokozása céljából. 1933-ban kb. 2500 hektárnyi felületet használtak erre a célra 1938-ban már 70.000 hektár volt a tengeritermelés felülete. Németországról mindig azt hitték, hogy éghajlata nem engedi a nagyvonalú tengeritermelés megvalósítását, de a növénytenyésztésnek sikerült olyan tengeri fajtaikat kitermelni, amelyek még a hűvös német éghajlat mellett is megérnek.

Nemzeti szaruhártya-alap. Newyorkból jelentik: Ramon Castroviejo dr, híres newyorki szemorvos nemzeti szaruhártya-adományozási mozgalmat indított a világtalanok javára. Castroviejo sikeres szaruhártya-átültetési műtéteivel számos világtalanok adta vissza a látását. Megállapította, hogy a halottak szemének szaruhártyája három-négy napig hűtőkészülékben frissen és átültetési műtét céljaira alkalmasan tartható. Egy szem négy-öt műtéthez elegendő, miután a szaruhártyának csak csekély része szükséges az átültetéshez. Castroviejo ezekre a tényekre hivatkozva, felszólítja az amerikaiakat, hagyományozzák szemüket végrendeletileg a „nemzeti szaruhártya-alapra”.

Temetés. Novák József 57 éves Phoebus vasöntőde és gépgyári irtszivelő Nagyváradon meghalt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a Steinberger-kápolnából. — Lengyel József 42 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése vasárnap fél 3 órakor lesz az Irgalmas kórházból. (Erdélyi „Concordia”.)

Netea Anna 16 éves korában Nagyürögdon meghalt. Temetése pénteken volt az ottani temetőben. — Hatégan Teodor 93 éves korában meghalt. Temetése a nagyváradai Rulikovszky-temetőben szombaton délután 2 órakor lesz. (Caritas.)

Kisiklott egy személyvonat a freceai katasztrófa színhelyén. Galatiból jelentik: Az elmúlt éjszaka a chisinaui személyvonat Eforia és Freceai falvak között kisiklott. Szerencsére az utasoknak az ijedségen kívül más bajuk nem történt. Érdekes, hogy a vonat azon a helyen siklott ki, ahol az elmúlt esztendőben karácsonykor a nagy vasúti összejáratás történt, amelynek 35 halottja volt.

Feljegyzések

Svájcnak van egy problémája, melyet az ottani német meg francia lapok is csak úgy emlegetnek, hogy rivendicazioni. Eredeti, olasz nevéen szólítják a gyermeket, mert Tessin-nek — olaszul Ticino-nak, — a helyét szövetség olasz részének gondjai és bajai születték azt meg.

Elég kicsiny ez az olasz rész, még a kis Svájc arányaihoz mérten is kicsiny. Mindössze 238.000 lelket számolhat a magáénak, ez pedig Svájc lakosságának csak 6.2 százaléka. Annál nagyobb szeretet és gond veszi körül a két nagyobbik testvér részéről, akik közül a német 70.9, a francia pedig 21.2 százalékát adja a népességnek.

A minap például a német Zürich-ben nagy népgyűlést rendeztek, hogy meghallgassák a tessin-i olaszok — panaszaikat. Sokféle gondja és sérelme van az olasz kantonnak, melyek legnagyobb részét abból származnak, hogy kevesen vannak és nehezen tudnak maguk megbirkózni az önálló nemzeti lét költségeivel. Egyéből nem is lehetne szó Svájcban.

A sok panasz közül ragadjuk most ki a népiszkolai oktalás kérdését.

Iskolaköteles olasz gyermek ezidőszertint 17.000 van az egész kantonban, kik 662 népiszkolában kapják meg nemzeti művelődésük alapjait. Igen nagy teher ez, mert hiszen minden 359 lélekre esik egy népiszkola! Olyan arány, amilyennel aligha dícselkedhettek más európai nép vagy ország. Igaz, hogy 27 olasz gyermeknek jut egy egész népiszkola (nem osztály!).

Nem csoda, ha erre nincsen meg a fedezetük: 155 frankkal (körülbelül 6—7 ezer leiel) kerül többé évenként egy-egy gyermek iskoláztatása, mint amennyi a fedezet.

Ezen a bajon csak egyféleképpen lehet segíteni: államssegéllyel. Olyan támogatással, amit a svájci állam a közös jövedelmekből a kantonoknak — a tagállamoknak — ad.

Az olaszok ezt meg is kapják, még pedig kétféle formában. Egyszer kapnak évente annyiszor 60 centime-ot, amennyi Ticino-nak a lakosa. Ezt az államssegélyt minden kanton megkapja az államszövetség törvényhozásától. Az olaszok ezenkívül pedig még külön kapnak évenként és fejenként 1 frank államssegélyt, hogy anyanyelvüket megőrizhessék s annak káncseit minél jobban ápolhassák. Ez másszóval azt jelenti, hogy a svájci németek minden olasz honfitársuknak 70.9, a franciák pedig 21.2 centime-ot adományoznak külön, egyedül azért, hogy minél biztosabban olaszok maradhassanak. Együttesen igen tekintélyes összeget jelent ez: pontosan 238.000 frankot, vagyis 10 és 20 millió lei között járó csinos summát.

A magyarázata ennek az áldozatkészségnek az, hogy a svájciak éppen sok nyelvűségükre büszkék és azt mindenáron meg akarják őrizni, néha az érdekeltek akaratának ellenére is. Így a csupán 40.000 lelket számláló reto-román népnek még ennél is nagyobb iskolai segélyeket adnak, mert a svájci németek és franciák ebben a veszendő nyelvben ritka történelmi emléket látnak, mely több áldozatra tarthat igényt, mint romladozó várkastélyok vagy kihálásra ült állatfajok. Hiszen emberi gondolatok és érzelmek örök tárháza minden nyelven.

(Skin.)

Megismétlődött a capitoleumi libák esete Szépízen, ezúttal azonban a pulykák háritották el a vasélyt. Csikszereda. Saját tud. A csikszépvízi Dobál-műmalom és fűrészgár irodájába betört Geréd Gyárfás csikborzsovai illetőségű munkás és nagyon kezdetleges módon megfurta a pénzeszekrényt. Ez természetesen nem ment minden zaj nélkül, úgy hogy az iroda közelében lévő majorság-ólban a pulykák nyugtalanok lettek és rikácsolásukkal felhívták az éjjeli őr figyelmét a betörőre. Gerédet akkor fogták el, amikor a pulykák által okozott zaj követéztében, dolgavégezetten kiugrott az ablakon. Tettét beismerte, de azzal védekezik, hogy munka- és kereset nélkül állott és így akart pénzhez jutni. Átadták az ügyészségnek.

Gafencu külügyminiszter magához kérette a fővárosi újságírókat

Nyilatkozott a lengyel-román szövetség hármass céljáról

Bucurestből jelentik: Gafencu külügyminiszter csütörtökön magához kérette a fővárosi újságírókat és nyilatkozott varsói utjáról.

— Varsóból való elutazásom előtt — mondotta — közöltem az Önök lengyel kartársaival varsói utam célját és eredményeit. Ráműtattam arra a baráti légkörre, amely fogadott és arra, hogy a lengyel közvélemény a román közvéleménnyel egyhangulag nyilatkozott meg a lengyel-román szövetség szükségessége iránt és bizalmát fejezte ki.

— Engedelmet kérek, hogy ide kérettem Önöket, de ismertetni szeretném most Önök előtt azt a lelkiállapotot, amely ezt a szövetségi állapotot létrehozta. Három pontban sorolhatom mondandóimat:

1. Tekintettel voltunk az európai gazdasági újjászervezés célzó törekvésekre és annak a barátságos légkörre, amely ezt a szövetségi állapotot létrehozta, amely elengedhetetlenül kelléke a gazdasági együttműködésnek.

2. A keleti és délkeleti európai államok kiterjesztik baráti kapcsolataikat az összes szomszédok iránt, amelyben és megpróbálnak olyan kibontakozási légkört teremteni, ami mindenkinek hasznára válhat.

3. Ez a lelkiállapot nyilvánul meg a nemzeti érzelmeknek és úgy Románia mint Lengyelország függetlenségi vágyának kihangsúlyozásában is. Ez a baráti szellem senki ellen nem irányul. Csak éppen nem kívánja kiszolgáltatni magát bizonyos csoportok k mások ellen. A cél: a békét szolgálni az összes hatalmakkal, úgy a kocsikkal, mint a nagykokkal együtt. Mindenki, aki keleti és délkeleti Európában meg akarja erősíteni a békés együttműködést célzó kapcsolatait.

Ujabb rendelet a nyugdíjkifizetésekről

A bejelentés nélkül külföldre utazó nyugdíjas elveszti nyugdíját

Nagyvárad. Saját tud. Ujabb szigorú intézkedéseket tartalmazó rendeletet adott ki a központi nyugdíjpénztár. A rendelet tegnap érkezett meg a nagyváradi pénzügyigazgatóságra.

A rendelet első pontja kimondja, hogy nyugdíjat a jövőben nem utalnak ki senki részére, ha a nyugdíjas nem személyesen jelentkezik. Kivételt csupán azok a nyugdíjasok képeznek, akik közjegyzői meghatalmazást adtak. Ezek a közjegyző által meghatalmazott egyének kötelesek azonban kérvényt beadni a pénzügyigazgatósághoz és ahhoz mellékelni tartoznak a közjegyzői meghatalmazást is.

A legközelebbi nyugdíjfizetésnél — mondja továbbá a rendelet — minden nyugdíjas tartozik személyazonosságát igazolni. Ez az igazolás törvényes fényképes személyazonossági, vagy vasúti igazolvánnyal, de elfogadják igazolásul a bejelentő lapot is.

A rendelet intézkedik a külföldre utazó nyugdíjasokról is. Eszerint az a nyugdíjas, aki hosszabb tartózkodásra külföldre utazik, de azt előzetesen írásban nem jelenti be a pénzügyigazgatóságnak, távollétéről azonban a pénzügyigazgatóság tudomást szerez, elveszti nyugdíját és azt mindaddig nem folyósítják, míg vissza nem tér az országba. Természetesen azokra, akik csak néhány napra, rokon látogatásra, vagy más családi ügyben utaznak külföldre, a rendelkezés nem vonatkozik.

Intézkedéseket tartalmaz a rendelkezés arra vonatkozólag is, hogy akik nem személyesen, hanem meghatalmazott utján veszik fel a nyugdíjat, hol tartózkodnak, illetve hol van bejelentett lakásuk. Ezeknek a nyugdíjasoknak be kell csatolniuk a bejelentő lapot és a pénzügyigazgatóság nyugdíjgyósztyájának tisztviselői kötelesek ellenőrizni, hogy az illetők ott is laknak-e.

„Dolgos, szorgalmas, fegyelmezett nép a székely”

— mondotta Csíkszereda város rendőrfőnöke, Titu Cârsteanu

Csíkszereda. Saját tud. Amint ismeretes, a csendőrszárnyparancsnokokat visszahívták a rendőrségek éléről és ismét polgári vezetők kezébe adták. Rădulescu csendőrszárnyparancsnok, őrnagy a napokban adta át Csíkszereda és Gyergyószentmiklós városok rendőrfőnöki hivatalát, Titu Cârsteanu rendőrkapitánynak megfelelő ünnepélyes külsőségek között. Ez alkalommal Cârsteanu rendőrfőnök nyilatkozott a székely nép békés magatartásáról. Többek között a következőket mondotta:

— Amikor a Székelyföldre helyeztek rendőrfőnöki minőségben, meglehetősen aggodalommal foglaltam el állásomat. Azt gondoltam, hogy igen sok rendészeti intézkedésre lesz szükség, hogy a székelyeket rendre, fegyelmre szoktassam. Közel három éve vagyok Csíkszeredában, azonban a lehető legalsó szinten kell jelentenem, hogy a legteljesebb mértékben meg vagyok elégedve a székely nép fegyelmzett, törvénytisztelő, lojális magatartásával.

Külön ki kell hangsúlyoznom, hogy még a legkisebb rendbontó törekvést sem tapasztaltam körükben. Ezt különben a jóirányú sajtónak is köszönhetjük. Most, amikor ismét visszakerült vezetésem alá a csíkszeredai, valamint gyergyószentmiklósi rendőrség, nagyon kérem a két város lakosságát, legyen hozzáam bizalommal és régi fegyelmzettiséggel adja további tanujelét annak, hogy igazán hasznos eleme az országnak. Mondanom sem kell önöknek, mondotta az újságíróknak, hisz én is ezen a pályán indultam el valamikor, ajtóim mindig nyitva van önök előtt, minden jóindulatú panaszt meghallgatok és orvoslok. Örömmel teszek vallomást arról, hogy dolgos, szorgalmas, fegyelmezett nép a székely.

Egyébként a rendőrfőnök szorgalmasan tanul magyarul és igen nagy népszerűségnek örvend a város társadalmi életében is.

(a. i.)

Megszűnik a temesvári „Terminus” — volt „Koronaszálló”

Épületébe költözik a vasútigazgatóság

Temesvár. Saját tud. A nagypályaudvarral szemközti lévő Terminus szálloda és kávéház bérlete körül annakidején perek voltak folyamatban. Ez az épület ugyanis idővel a pénzügyminiszterium tulajdonába került, majd ez több más épülettel együtt a vasútra ruházta át. A vasut ebben a szállodai épületben kívánta elhelyezni a keleti igazgatóság hivatalait, valamint az egyes vasauti felügyelőségek irodáit is.

Wátz József kávésnak és szállodásnak azonban bérleti szerződése volt a pénzügyminiszteriummal és így keletkeztek a perek, amelyek a helyiségek további bérletére vonatkoztak. Végül is a vasut és Wátz József között megállapodás történt, oly értelemben, hogy Wátz a szállodát is, a kávéházat is ez év május 1-én kiúriti. Közben azonban Wátz a volt Royal-szálló épületét bérelte s ott már üzemben is tartja új szállodáját és „Victoria” kávéházát. Így most elhatározta, hogy a Terminus-épületet már április 1-én elhagyja és teljesen átköltözik a Royal-épületébe.

Ezzel aztán, a hónap végén, megszűnik a nagypályaudvarral szemközti ismert szálloda és kávéház, amelynek helyén már régtől fogva mindig volt vendéglői üzem. Annakidején még kis, csiny, alacsony földszintes helyiségben, a „koronához” címzett vendéglő.

A vasut tervel szerint az eddigi szállodai épületet hamarosan átalakítanák, sőt a várossal — amelynek az építkezés fejében a vasut visszaadná a Belváros szívében lévő, új igazgatósági palota céljaira szánt telket — új épületszárnyat is építenének. Ezen munkálatok befejezése után a vasúti hivatalokat áttelepítik a volt szállodai épületben s így azontul tőszomszédságban lesznek a nagypályaudvarral.

Beküldött hírek

Brassó katolikus társadalmi életének kiemelkedő eseménye lesz a március 26-iki nap. Ezen a napon tartja meg az ifjúsági munkaközösség által újjászervezett Népszövetségi tagozat közgyűlését. Este ugyancsak a Népszövetség rendezésében a Redouthban kulturstélyi lesz, amelynek műsora keretében a Pázmány Társulat több tagja is szerepel. Ezenkívül művészi számmal szerepel az itteni Magyar Dalárda és a Magyar Zenegyűlés. Ezen az estélyen mutatkozik be a Magyar Zenekar is. Külön meglepetés lesz a Brassóban lakó székelyek tánc csoportjának a száma.

A bucaresti magyar katolikus felnőtt ifjúság szépen sikerült ismerkedő ünnepélyt rendezett a bucaresti Imaapostolság ifjúsági tagozatának keretében. A gazdag műsor a következők számából állott: 1. Eucharisztikus himnusz. Énekelte a közönség. 2. Elnöki megnyitóbeszéd. Tartotta Czifó Lőrinc ideiglenes elnök. 3. Hegedűkíséret mellett énekelt Kovács Böcke. Hegedült: Papp Ferenc. 4. „És Krisztus áll a rom felett” Pakocs Károlytól. Szavalt: Papp József. 5. „Az ifjúság szerepe a Katolikus Akcióban”. Konferencia. Tartotta Bors Ferenc. 6. Monológ (Dami bá). Előadta Kercsó Béla. 7. Falusi leány a fővárosban. (Vidám hangulat). Előadta: Melnek Mihály. 8. Záróbeszéd. Tartotta Mudin Egon jegyző. Konferált Nevezi János. 9. „Imnul Regal”. Énekelte a vegyeskar. — A nagyszámú tanulói és kellemesen szórakoztató akaró közönség nagy elismeréssel fogadta a felnőtt ifjak eme első nyilvános fellépését. Március 19-én újabb ünnepélyt fog megrendezni az Imaapostolság ifjúsági tagozata a teniszteremben.

Népszerű egészségügyi előadások

A tartalmából: A tisztaság. — Altt. terméshygiene. — Táplálkozás. — Tüdővész. — Anya- és csecsemőbetegségek. — Alkoholizmus stb.

Írta: Dr Váradi Sándor. — Ara: 95

Monopolárúval telt ládát loptak a vasúti tolvajok

Kolozsvárról jelentik: Pop Vasile, a kolozsvári állomáson szolgálatot teljesítő éjjeli őr, jelentést tett az állomási rendőrségen, hogy nem messze a perontól, a pályatest egyik elhagyott részén nagy ládát talált. A rendőrség emberei a ládát beszállították az őrszobába s ott felbontották. A ládában nagymennyiségű monopoláru volt felhalmozva: cigaretta és dohány. A vizsgálat megállapította, hogy a ládát ismeretlen tettesek keddről szerdára virradó éjszaka lopták le az állomáson veszteglő tehércsokról, de súlyos tartalma miatt nem bírtak vele, sietve eltávoztak s kénytelenek voltak otthagyni a pályatest elhagyott részén, abban a hiszemben, hogy másnap este ott megtalálják. Meg is találták, de a rendőrség közgei, akik most az ismeretlen tettesek után is kutatnak.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

Két ujdonság a Thália kilenc napos operettciklusában Nagyváradon.

— **Bubus, írta: Vaszary Gábor és Örökké? írta: Eri-Halász Imre** —

Szombaton kezd meg a Thalia operett-társulata kilencnapos ciklusát. Az első előadás szombaton délután 5 órakor lesz, amikor a Nincs szebb mint a szerelem kerül színpadra először. Este kilenc órakor és vasárnap délután hat órakor a Szomjas krokodil című revü-operettujdonság szerepel a műsoron.

Az első bemutató vasárnap este lesz, amikor színpadra kerül Vaszary Gábor, Szécsen Mihály és Losonczy Dezső zenés-vígjátéka, a Bubus. Az idei évad legnagyobb zenés vígjáték sikere volt Pesten a Bubus, ahol közel 100 előadást ért meg.

A ciklus második bemutatója Eri-Halász Imre és Carlo de Fries brilliáns zenés vígjátéka, az Örökké? Mindkét darab a leggondosabb előadásban, ötletes rendezésben, nagyszerű szerepeltetésben kerül színpadra.

MŰSOR:

Március 11. szombat délután 5 órakor: **Nincs szebb, mint a szerelem.** (Olcso helyárrakkal.)

Szombat este 9 órakor: **A szomjas krokodil.**

Március 12. vasárnap délután 3 órakor: **Nincs szebb, mint a szerelem.** (Olcso helyárrakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: **A szomjas krokodil.**

Vasárnap este 9 órakor: **Bubus.**

Hétfő este 9 órakor: **Bubus.**

Kedd délután 5 órakor: **A hölgy hozzám tartozik.** (Olcso helyárrakkal.)

Kedd este 9 órakor: **Bubus.**

Apechidetések

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Spárga tövek

elsőrangú minőségben kaphatók Horváth Árpád szőlőjében. Nagyvárad, Cal. Ruinelor 1. (Petőfi-u. végén).

Eladó

2 db 135 cm. széles szőnyeg és egy kihúzható nagy asztal. Nagyvárad Str. Millerand 3. I. em. jobbra.

Vörösfátyola

(kokojza), dunszoltva és nyersen konzerválva nagyobb mennyiségben kapható a „Csik” Gazdasági Szövetkezetnél. Mercurea-Ciuc, Str. I. C. Bratianu No. 14.

Herbst

óra, ékszerárúház, Regele Ferdinand 3. szám, Nagyvárad, Doxa, Omega ora 800—1000 lei és feljebb. Schaffhauseni ora 3000 lei. Arany karikagyűrűk 14 karátos aranyból. — Veszek arany, ezüst, brilliáns ékszereket, arany órákat.

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

2 szobás, fürdőszobás, kertes lakás, évi bér 20.000 lei. Nagyvárad, Str. Joan Ciordas 46.

Kiadó

egy és kétszobás lakások, Nagyvárad, Strada Codrilor 11., Strandfürdő mellett.

Kettőszobás

fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Vlahuta No. 44.

Különféle

szavanként 3 lei

Papiszabóság

Kovács, Cluj, Str. Regina Maria 20. — Jutányos árak.

Középiskolai

tanulóknak tanítását vállalja. Nagyváradon végzetes tanár. „Lelkiismeretes tanítás” jellegűre címeiket kér a kiadóba.

RÁDIO

Ha a népszerű spiker rádióhírek közben köhint

Londonból jelentik: Lionel Marson, az angol rádió egyik népszerű bemondója, a hírek felolvasása alkalmával köhintett. Másnap 17 gypjúsált, egy tuat kötött mellényt és 41 csomag török pasztillát kapott ismeretlen tisztelőitől, akik mindnyájan aggódva kérték, őrizkedjék a meghűléstől és vigyázzon a hangjára.

VASÁRNAP, MÁRCIUS 12.

BUCUREȘTI. A rádió Miron Cristea pátriárkaminiszterelnök elhalálása alkalmából csak híreket közöl.

Budapest I. 9 Hanglemezek. 9.45 Hírek. 10—10.55 Ó-szláv püspöki nagymise az Egyetemtemplomból. A misét és szentbeszédet mondja Sztójka Sándor püspök. 11—13-ig XII. Pius pápa őszentsége koronázási szertartása. Közvetítés a Vatikánból. I. rész: Ő Szentsége bevonulása a Szt. Péter bazilikába. Pápai mise. 13 Operaházi zenekar. 14 II. rész: XII. Pius pápa megkoronázása a tjárával, a Szent Péter bazilika főerkélyén. 14.45 Hanglemezek. 16 Gazdáknak. 16.45 A rádió szalonzenekara. 17.30 „Helyszíni közvetítés 1848. március 15-én Pestről. Előadás hanglemezekkel. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 Zongoraszámok. 18.45 „Vadlibavadászat a Hortobágyon”. Hangfelvétel. 19.15 Cigányzene. 20.05 Elbeszélések. 20.30 Az I. honvédségzenekar. 21.20 Sport. 21.30 „Magyar-ruszin est”. 22.40 Hírek. 23 Cigányzene Kassáról. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Tánclemezek. 1.05 Hírek

HÉTFŐ, MÁRCIUS 13.

BUCUREȘTI. A rádió Miron Cristea pátriárkaminiszterelnök elhalálása alkalmából csak híreket közöl.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Gordonkaszámok. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 A Rákospalotai Iparos Dalkör. 19 „Magyar mecenások”. Előadás. 19.30 Hanglemezek. 20.30 „A csillagok kialszanak”. Hangjáték. 21.20 Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.40 Hírek. 23 Cigányzene. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Szalonötös. 1.05 Hírek.

KEDD, MÁRCIUS 14.

BUCUREȘTI. A rádió Miron Cristea pátriárkaminiszterelnök elhalálása alkalmából csak híreket közöl.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.10 Asszonyok tanácsadója. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 Fuvolaszámok. 18.30 „Magyarek az 1859-iki olasz szabadságharcban”. 19.50 Beszkárt-zenekar. 19.50 „Hubay dalok és hegedűszámok”. 20.30 Az Operaház előadásának közvetítése: „Falstaff”. Vigopera. 21.10 Hírek. 22.15 Hírek. 23.20 Időjárásjelentés. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.40 Franciányelvű előadás. 1.05 Hírek.

SZERDA, MÁRCIUS 15.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 A Luca zenekar hangversenyének közvetítése. 19 Időszaki anyagok. 19.15 Jianu fuvósötös hangversenye. 19.45 Gramofonlemezek. 20 Felolvasás. 20.15 Franck: Szimfonikus változatok (Cortogramofonlemezek). 21.35 Operaelőadás közvetítése az Operaházból. A szünetekben: Hírek. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 9 Kiess Ferenc szaval. 9.10 Hanglemezek. 9.45 Hírek. 10—10.55 Református istentisztelet. Prédikál: Muraközy Gyula. 11—11.55 Egyházi ének és szentbeszéd a Bélyvárosi főplébániatemplomból. A szentbeszédet Pusztai Sándor prédikál. 12—13.15-ig Evangélikus istentisztelet. Prédikál Németh Károly. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Cigányzene. 14.40 Hanglemezek. 15.45 Gyermekeversek. 16 A 2. honvédségzenekar. 17.10 „Népek tavasza”. Előadás. 17.40 Budapesti Hangverseny zenekar. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 19 „A magyar vers története”. 19.30 „Boka Rozália lakodalma”. Előadás cigányzenével. 20.30 Sporteredmények. 20.40 „A zenélő óra”. Szimf. 22.40 Hírek. 23 Operaházi zenekar. 24 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 16.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gyermekeóra. 19 Időszaki anyagok. 19.17 Muzseregskij századik születésnapján a Rádiózenekar hangversenyének közvetítése Dimitru szoprán és Secareanu tenor énekesek közreműködésével. 20 Felolvasás. 21 A Filharmonikusok hangversenyének ismertetése. 21.15 A Filharmonikusok Hangversenyének közvetítése. A szünetben: hírek. 23 Hírek. 23.15 Gramofonlemezek. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 A rádió szalonzenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.10 Magyarország—Franciaország válogatott labdarugómérkőzése Párizsból. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 Bródy Iván előadása. 18.40 Pontos időjelzés. 18.55 Cigányzene. 19.30 Gazdáknak. 20.15 „Beezégetés a kassai Fő utcáról”. 20.45 „A bécsi kepingő története”. Felolvasás. 22.10 Cigányzene. 22.40 Hírek. 23.30 Hanglemezek. 1.05 Hírek.

PÉNTEK, MÁRCIUS 17.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Katonazenekar hangversenyének közvetítése. 19 Időszaki anyagok. 19.15 Wagner-művek közvetítése hanglemezeken. 19.55 Felolvasás. 20.15 Román dalok. 20.35 Szaxofon és éneklőférfész. 21 Haydn: Teremtés, oratorium. Hírek. 23.20 Gramofonlemezek közvetítése. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Mélyhegedűszámok. 13.40 Hírek. 14 Állatlan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 14.20 Pontos időjelzés. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 László: „Zarandoklás évei” Zongorán. 18.50 Sportközlemények. 19 Tánclemezek. 20.30 Az Operaház előadása: „Hoffmann meséi”. 21.30 Külügyi negyedóra. 22.30 Hírek. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 A rádió szalonzenekara. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, MÁRCIUS 18.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 17 A Románia örege szervezet órája. 18.15 A munka és vidámság szervezet órája. 19.15 Időszaki anyagok. 19.32 A Dumitrescu-zenekar hangversenyének közvetítése. 20.05 Felolvasás. 20.20 Vendéglői zene. 21 Üzenet. 21.15 Tánczene. 22 Hírek. 22.15 Lázár Mircea énekel. 22.40 Kabarélemezek. 23 Hírek. 23.15 Gramofonlemezek. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Majd: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Országos Postászenekar. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 „Magyaros divatbemutató és kiállítás”. Hangfelvétel. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 Cigányzene 19 Műszaki tanácsadó. 19.20 A rádió szalonzenekara. 20.30 „Teherhajón Egyiptomba”. Utelirás. 21 „Sros-szepeesi vidám est”. 22.40 Hírek. 23 Beszkárt-zenekar. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20 Jazz. 1.05 Hírek.

Heszke Béla:
Brüsszeli délután

Hat külföldi író, hat remekbe sikerült irodalmi portréját és egy izgalmasan érdekes élmény karcolatot tartalmaz ez a könyv, amely nem hiányozhat a művelt katolikus olvasóközönség asztaláról.

Ára: 40 lei.

